

Bijlage bij raadsvoorstel – nadere toelichting op besluitpunten

Op 26 maart zijn gemeenten – vooruitlopend op de meicirculaire 2021 – per brief geïnformeerd over de aanvullende maatregelen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. De bijlage bij deze brief bevat informatie over de financiële effecten van deze middelen voor individuele gemeenten, voor zover de middelen via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld. Zoals duidelijk wordt uit onderstaande tabel gaat het voor Lelystad om een bedrag van €2.752.968 dat via het gemeentefonds wordt gecompenseerd in 2021:

Besluitpunt	Taakveld	Compensatie coronamaatregelen	2021
1	0.1	Extra kosten verkiezingen	92.588
2	4.3	Voorschoolse voorziening peuters	24.620
3	5.3	Cultuurmiddelen	558.972
4	6.5	Aanvullend pakket re-integratiekosten	499.108
	6.5	Algemeen impuls re-integratie	266.519
5	6.1	Extra begeleiding kwetsbare groepen	184.592
	6.1	Bestrijding eenzaamheid ouderen	146.864
6	6.1	Perspectief jeugd en jongeren	208.347
	6.1	Jongerenwerk jeugd	71.219
	6.1	Mentale ondersteuning jeugd	59.860
	6.1	Activiteiten en ontmoetingen jeugd	41.236
7	6.1	Algemeen gemeentelijk schuldenbeleid	138.142
8	6.3	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	292.270
9	6.3	Algemeen bijzondere bijstand	47.735
10	7.3	Afvalverwerking	120.896
Totaal compensatie coronamaatregelen			2.752.968

In de passages hieronder volgt voor elk van bovenstaande onderwerpen een korte toelichting plus voorstel aan de raad. Een aantal specifieke onderdelen uit bovenstaande tabel zijn nauw met elkaar verbonden. Indien van toepassing zijn deze onderdelen in samenhang met elkaar van één integraal voorstel voorzien (dit geldt voor bijstellingen 4, 5 en 6).

1	Bijstelling	0.1	2021
	Extra kosten verkiezingen		92.588

Het kabinet heeft een aanvullende compensatie beschikbaar gesteld in verband met de coronamaatregelen die aanvullend noodzakelijk waren bij het organiseren van de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Denk hierbij aan de extra kosten voor het organiseren, het inrichten van de stemlokalen, het instellen van stembureaus en vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van stembureaus. Door deze middelen toe te voegen aan het taakveld 0.1 Bestuur vindt er compensatie plaats voor de nadelige effecten.

Voorgesteld besluit:

1. Het compensatiebedrag van €92.588 onder de noemer 'Extra kosten verkiezingen' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '0.1 Bestuur'.

2	Bijstelling	4.3	2021
	Voorschoolse voorziening peuters		24.620

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de

gemeentelijke regeling rondom kinderopvang (Sociaal medische indicatie, Voorschoolse Educatie en het peuteraanbod). In het kader hiervan wordt de bestaande decentralisatie uitkering 'Voorschoolse voorziening peuters' verhoogd met €5,1 miljoen. Met deze ophoging kunnen gemeenten de eigen bijdrage van de ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen vergoeden voor de tweede periode van sluiting.

Voorgesteld besluit:

2. Het compensatiebedrag van €24.620 onder de noemer 'Voorschoolse voorziening peuters' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken'.

3	Bijstelling	5.3	2021
			Cultuurmiddelen
			558.972

Over 2020 heeft het Rijk reeds €520.000 beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de lokale culturele voorzieningen. Veel van de culturele instellingen die door de gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. De raad heeft in december 2020 besloten deze middelen door te schuiven voor besteding in 2021, ter specifieke ondersteuning van de culturele sector.

Op basis van de decembercirculaire 2020 is daarnaast bekend geworden dat gemeenten over 2021 een bedrag van €149,7 miljoen zullen ontvangen ter ondersteuning van de culturele infrastructuur. Het beschikbaar stellen van de €558.972 die Lelystad hieruit ontvangt vindt plaats via dit voorstel.

Een divers en aantrekkelijk cultureel aanbod is belangrijk voor een stad. Zeker voor een groeiende stad. Daarom is het van belang om de lokale culturele infrastructuur te borgen en perspectief te bieden. Door de inzet van deze middelen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor schade aan de lokale culturele infrastructuur, wordt voorkomen dat de lokale culturele infrastructuur als gevolg van de COVID-19 maatregelen onherstelbaar wordt aangetast. De inzet van deze voor 2021 beschikbaar gestelde middelen richt zich op de financiële problemen die in 2021 zijn ontstaan door de maatregelen die door het Rijk zijn genomen ter voorkoming van verdere verspreiding van het Corona-virus (zoals verbod op evenementen, verplichte sluiting, maximaal aantal bezoekers en anderhalve meter afstand houden).

Als gevolg hiervan hebben culturele instellingen en organisaties in Lelystad in 2021 directe financiële schade ondervonden of is de uitvoering van activiteiten belemmerd waardoor de instellingen minder inkomsten hebben ontvangen. Het doel is om de culturele infrastructuur in Lelystad die als gevolg van de Covid-19 maatregelen in zijn voorbestaan bedreigd wordt, door middel van een tijdelijke subsidieregeling financieel te ondersteunen en voor te bereiden op de periode die volgt wanneer de Covid-19 maatregelen nog zeer beperkt of niet meer van toepassing zijn. De inzet is van tijdelijke aard, bedoeld voor de aanpak van probleemsituaties die als gevolg van COVID-19 maatregelen zijn ontstaan vanaf januari 2021.

Voorgesteld besluit:

3. Het compensatiebedrag van €558.972 onder de noemer 'Cultuurmiddelen' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '5.3 Cultuurmiddelen'.

4	Bijstelling	6.5	2021
			Aanvullend pakket re-integratiekosten
			499.108
			Algemeen impuls re-integratie
			266.519
			Totaal
			765.627

Over 2020 heeft het Rijk reeds €217.013 beschikbaar gesteld onder de noemer 'aanvullend pakket re-integratiekosten'. De raad heeft deze middelen in december afgelopen jaar beschikbaar gesteld en doorgeschoven voor besteding naar 2021. Daarnaast heeft het Rijk in de decembercirculaire 2020 twee nieuwe compensatiemaatregelen op het vlak van re-integratie bekend gemaakt voor 2021 ter grootte van €765.627 in totaal. Voorgesteld wordt de middelen in 2021 in te zetten op de volgende activiteiten:

1. Heroriëntatie ondernemers

In het kader van de crisis en herstelmaatregelen voert Lelystad voor de Flevolandse gemeenten de TOZO regeling (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) uit. Per 1 januari 2021 is

een volgende fase binnen de TOZO gestart. Het kabinet wil zelfstandig ondernemers graag waar nodig ondersteunen om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst, hetzij als zelfstandig ondernemer, hetzij als werknemer in loondienst.

Hoewel alle ondernemers een beroep kunnen doen op dit ondersteuningsaanbod worden er in eerste instantie twee prioritaire doelgroepen aangewezen die in april en mei 2021 systematisch en actief benaderd worden door belteams van het ZLF en de deelnemende gemeenten. Deze prioritaire doelgroepen zijn:

- A. Ondernemers die gebruik hebben moeten maken van zowel TOZO 1,2, 3 & 4 en nagenoeg geen omzet hebben gedraaid vanaf maart 2020.
- B. Ondernemers waarbij door een deurwaarder beslag is gelegd op de TOZO uitkering. Hier zit een overlap in met categorie A.

Het heroriëntatietraject kent vier "routes"; heroriëntatie bedrijfsmodel, financiële vraagstukken, problematische financiën en loondienst. Bij het traject loondienst zal gebruik worden gemaakt van de regionale mobiliteitsteams (i.o.). De trajecten behorende bij de vier routes moeten voor een belangrijk deel worden ingekocht, waarvoor een budget ter grootte van €200.000 zal worden gereserveerd. Deze trajecten zijn bestemd voor ondernemers uit Lelystad.

2. Jeugdwerkloosheid

De aanpak van jeugdwerkloosheid is een belangrijk onderdeel van de crisis en herstelmaatregelen (kamerbrief d.d. 30 september, bijlage 1). Bij de inzet van de compensatiemiddelen worden daarom ook middelen vrijgemaakt voor de aanpak van jeugdwerkloosheid. De contouren van de opgave zijn afgeleid van het IBO onderzoek Kwetsbare jongeren. Daarmee heeft het kabinet een voorschot genomen op maatregelen die in een nieuwe kabinetsperiode worden verwacht. Jongeren kunnen zowel gebruik maken van de generieke budgetten uit het steun- en herstellepakket, alsook van de reguliere dienstverlening uitgevoerd door UWV en gemeenten en specifieke maatregelen gericht op kwetsbare jongeren. Er worden drie doelgroepen onderscheiden:

- A) Jongeren tot 27 jaar die hun baan dreigen te verliezen (preventie), een kortlopende WW uitkering hebben / hebben gehad, recent instromen in de bijstand of zonder uitkering geregistreerd zijn als werkzoekende en/of recent gekwalificeerd hun opleiding hebben afgerond.**

Deze jongeren zullen veelal op eigen kracht een nieuwe baan vinden. In het kader van de mismatch op de arbeidsmarkt liggen hier kansen deze jongeren te motiveren voor een loopbaan in sectoren met krapte. Voor deze doelgroep wordt aan het Werkbedrijf Lelystad een budget van €70.000 beschikbaar gesteld om - samen met het UWV - deze jongeren actief te benaderen voor een loopbaan in de sectoren met krapte.

- B) (kwetsbare) jongeren tot 27 jaar zonder scholing of baan die niet beschikken over een startkwalificatie al dan niet met een WW of bijstandsuitkering.**

Om deze jongeren toe te leiden naar arbeid of scholing zal veelal meer maatwerk nodig zijn. De investering in de dienstverlening van gemeenten, het UWV en de aanvullende crisisdienstverlening is bedoeld om kwetsbare en met werkloosheid bedreigde jongeren snel weer aan het werk te krijgen. Jongeren die al werkloos zijn en als gevolg van beperkt opgebouwde WW-rechten zijn ingestroomd in de bijstand, kunnen weer aan het werk geholpen worden met de extra middelen voor gemeentelijke dienstverlening aan bijstandsgerechtigden. Deze middelen kunnen ook aangewend worden voor ondersteuning van jongeren die geen recht op een bijstandsuitkering hebben, waaronder jongeren die sinds de crisis buiten beeld geraken. De additionele inzet zal langs twee lijnen worden ingezet:

1. Opsporen van de doelgroep

Voor het opsporen van de jongeren tot 27 jaar die buiten beeld geraakt zijn en geen werk of scholing volgen zullen onze RMC functionarissen en talentmanagers worden ingeschakeld. Zij zullen met deze jongeren motivatiegesprekken voeren gericht op terugkeer naar het onderwijs dan wel de arbeidsmarkt, of een combinatie van beide. Voor deze taak die in het verlengde ligt van de in 2019 gewijzigde taakstelling voor de RMC wordt een budget van €100.000 gereserveerd.

2. Lelytalent

Het project Lelytalent is een programma dat zich richt op het bieden van een startkwalificatie of duurzame arbeidsplek aan jongeren in een kwetsbare positie. De focus ligt op de sectoren bouw &

installatie, transport & logistiek, mobiliteit en horeca. Het plan voor Lelytalent is opgesteld door ROC van Flevoland (penvoerder) in samenwerking met gemeente Lelystad, Eduvier onderwijsgroep, Werkbedrijf Lelystad en regionale (opleidings)bedrijven. Het programma is aantoonbaar succesvol. Voor een tijdelijke uitbreiding van het project voor deze doelgroep wordt een budget van €120.000 gereserveerd. Een derde additionele lijn, het praktijkleren, wordt gefinancierd vanuit de regionale middelen Perspectief op Werk.

C) Kwetsbare schoolverlaters

Het zijn vooral laagopgeleide (kwetsbare) schoolverlaters voor wie het in crisistijd extra moeilijk is om een baan te vinden. Het gaat dan om jongeren zonder startkwalificatie uit het praktijkonderwijs (pro), voortgezet speciaal onderwijs (vso) en voortijdig schoolverlaters (vsv). Opleidingsniveau is echter niet de enige factor die een rol speelt. Ook schoolverlaters uit de beroepsopleidende leerweg (bol) van het mbo en jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond kennen veelal een moeilijke start. Voor hen zetten we in op doorleren, dan wel de ondersteuning naar werk. Dit vraagt aanpassing van rollen en een nauwere samenwerking tussen scholen en gemeenten, wat het reguliere takenpakket te buiten gaat.

Voor het inrichten en verbeteren van de kwaliteit van de verplichte nazorg van de instellingen aan leerlingen en studenten wordt eveneens budget gereserveerd. Voor het speciaal- en praktijkonderwijs bestaat deze verplichting al langer. Voor de RMC functie geldt deze verplichting sinds 2019 en voor het MBO bestaat deze verplichting sinds dit jaar. De samenwerking tussen onderwijsinstellingen, het Werkbedrijf Lelystad en de gemeente wordt erop gericht de nazorgtrajecten te professionaliseren. Van alleen het registreren naar een actieve begeleiding, zodat de slaagkansen op de arbeidsmarkt substantieel worden verbeterd. Naast de middelen die de scholen beschikbaar hebben voor deze functionaliteit wordt er vanuit de gemeente een budget van €140.000 voor gereserveerd.

3. Intake werk en inkomen

Het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering is de afgelopen maanden wat opgelopen. Echter naar verwachting zal het aantal aanvragen snel groeien als in de loop van dit jaar de steunmaatregelen voor het bedrijfsleven worden beëindigd. Het restantbudget wordt daarvoor gereserveerd, zodat de extra druk opgevangen kan worden en toeleiding naar arbeid zo snel mogelijk kan worden ingezet.

Voorgesteld besluit:

4. Het compensatiebedrag van €765.627 onder de noemer 'Aanvullend pakket re-integratiekosten / algemeen impuls re-integratie' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.5 Arbeidsparticipatie'.

Bijstelling		6.1	2021
5	Extra begeleiding kwetsbare groepen		184.592
	Bestrijding eenzaamheid ouderen		146.864
	Totaal		331.456

Door de financiële middelen van deze regelingen samen te voegen en een accent te leggen op zowel de specifieke doelgroepen als de eenzaamheid onder ouderen is het mogelijk een meer duurzame aanpak te ontwikkelen. Aangezien het incidentele middelen betreft is het mogelijk de inzet te faseren over meerdere jaren. In dit geval voor het in gang zetten van een ontwikkeling of voor de inzet van een tweejarig project, waarbij dan tevens de opdracht wordt gegeven om voor de periode daarna op zoek te gaan naar andere vormen van financiering of om de ervaringen op te nemen in bestaande activiteiten.

Na overleg met de organisaties in het Sociaal Domein wordt voorgesteld de volgende activiteiten financieel te ondersteunen:

1. Ontwikkelen poule van ervaringsdeskundigen die breed inzetbaar zijn in het Sociaal Domein op gebied van GGZ problematiek, schuldhulpverlening, verslaving, laaggeletterdheid en dergelijke.
2. Aandachtcentrum: telefonische contacten onderhouden naar behoefte van de inwoner waarbij de signalering hoe het met iemand gaat een belangrijke component is. Net als het motiveren van mensen om mee te doen aan activiteiten en zo nieuwe contacten op te doen.
3. Themabijeenkomsten: het beschikbare budget aanvullen zodat jaarlijks in alle stadsdelen 2 keer een themabijeenkomst kan worden georganiseerd voor de professionals in de wijk waarbij zij elkaar ontmoeten en kennis delen gedurende de komende twee jaar.

4. Sociale Kaart op orde brengen (door GGD en Welzijn Lelystad) en met een communicatie campagne deze onder de aandacht brengen. Hier een financiële bijdrage aan leveren.
5. Huisartsen informeren over de mogelijkheden van signaleren en verwijzen van eenzame inwoners / patiënten naar Buurtkamers en buurtwerkers.
6. Incidentele aanvragen die een bijdrage leveren volgens deze regelingen financieel honoreren.

Voorgesteld besluit:

5. Het compensatiebedrag van €331.456 onder de noemer 'Extra begeleiding kwetsbare groepen / Bestrijding eenzaamheid ouderen' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.1 Samenkracht en burgerparticipatie'.

Bijstelling		6.1	2021
6	Perspectief jeugd en jongeren		208.347
	Jongerenwerk jeugd		71.219
	Mentale ondersteuning jeugd		59.860
	Activiteiten en ontmoetingen jeugd		41.236
	Totaal		380.662

In totaliteit stelt het Rijk voor jongeren en jeugdigen een totaalbedrag beschikbaar ter grootte van €380.662. In de praktijk wordt duidelijk dat er veel overlap bestaat bovenstaande onderwerpen. Bovendien roepen de partners expliciet op om te komen tot een integraal plan voor het organiseren van jongerenactiviteiten, waar de partners aan bijdragen en waarbij zij nauw met elkaar samenwerken. Dit om versnippering te voorkomen en om het meeste effect te bereiken voor de jongeren in Lelystad.

Voor de uitvoering zijn wij momenteel met partners in gesprek om te komen tot een aanpak voor een periode van twee jaar. Speerpunten zijn: integraliteit en samenwerking, duurzaamheid van initiatieven, aandacht voor Lelystad Oost, vergroten signalering kwetsbare jongeren en fysieke ontmoetingsplekken. Aangezien het incidentele middelen betreft is het mogelijk de inzet te faseren over bijvoorbeeld twee jaar, zodat het budget effectief besteed kan worden en jongeren voor een langere periode van tijd kunnen worden ondersteund.

Voorgesteld besluit:

6. Het compensatiebedrag van €380.662 onder de noemer 'Perspectief jeugd en jongeren / Jongerenwerk jeugd / Mentale ondersteuning jeugd / Activiteiten en ontmoetingen jeugd' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.1 Samenkracht en burgerparticipatie'.

Bijstelling		6.1	2021
7	Algemeen gemeentelijk schuldenbeleid		138.142

De coronacrisis heeft een te verwachten effect op de financiële- en schuldenpositie van veel inwoners. Alhoewel de signalen hiervan, conform de landelijke trend, nog mondjesmaat binnenkomen, is wel duidelijk dat de hulpvraag gaat komen en dat een goede voorbereiding hierop essentieel is. Het doel is om meer mensen met (dreigende) schulden, eerder, sneller en effectiever te helpen. Dit gaan we op de volgende manier doen:

- Capaciteitsversterking: MDF, IDO en Humanitas maken een plan om hun capaciteit te vergroten en effectiever in te zetten, met aandacht voor het werven en scholen van vrijwilligers.
- Werkplaats Financiën: MDF, IDO en Humanitas gaan gezamenlijk aan de slag met de werkplaats Financiën, wat als schakel zal fungeren tussen de inloopsprekuren en financiële spreekuren enerzijds en de schuldhulpverlening anderzijds. Door de werkplaats Financiën kan sneller en meer integraal naar de (vaak complexe) problematiek gekeken worden en beoordeeld worden welke instantie een inwoner het best kan helpen. Zo wordt de capaciteit van de partijen zo efficiënt mogelijk ingezet. Door de partijen wordt gezamenlijk bekeken welke maatregel(en) een structurele oplossing is voor de inwoner.
- Een deel van de middelen wordt beschikbaar gehouden in geval van een snelle stijging in het aantal klanten, mocht er professionele hulp daarvoor nodig zijn.

Vanuit 2020 is er reeds een bedrag van €67.572 doorgeschoven voor besteding in 2021. Deze €138.142 is na onderstaand raadsbesluit in aanvulling daarop beschikbaar voor de uitvoering.

Voorgesteld besluit:

7. Het compensatiebedrag van €138.142 onder de noemer 'Algemeen gemeentelijk schuldenbeleid' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.1 Samenkracht en burgerparticipatie'.

8 Bijstelling		6.3	2021
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)			292.270

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. De raad heeft op 9 maart van dit jaar reeds besloten om geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen ten aanzien van het collegebesluit om de Beleidsregels voor de TONK vast te stellen.

Het budget voor de TONK is onlangs verhoogd naar een bedrag van €260 miljoen voor het eerste half jaar van 2021. Voor het eerste kwartaal van 2021 is €65 miljoen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering van het gemeentefonds en Lelystad ontvangt hiervan €292.270. In de tweede tranche wordt het resterende budget van €195 miljoen over gemeenten verdeeld. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche wordt gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling.

Voorgesteld besluit:

8. Het compensatiebedrag van €292.270 onder de noemer 'Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.3 Inkomensregelingen'.

9 Bijstelling		6.3	2021
Algemeen bijzondere bijstand			47.735

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket heeft het kabinet in 2021 een bedrag van €10 miljoen beschikbaar gesteld voor de bijzondere bijstand. Dit gelet op de voorziene toename van de armoedeproblematiek. Door deze middelen toe te voegen aan de budgetten voor bijzondere bijstand wordt de druk op deze budgetten verlicht.

Voorgesteld besluit:

9. Het compensatiebedrag van €47.735 onder de noemer 'Algemeen bijzondere bijstand' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '6.3 Inkomensregelingen'.

10 Bijstelling		7.3	2021
Afvalverwerking			120.896

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Door de brede toestroom van restafval worden gemeenten geconfronteerd met stijgende verwerkingskosten. Tegelijkertijd is er sprake van dalende inkomsten, als vergoeding voor eveneens toegenomen andersoortige afvalstromen. In overleg met de VNG heeft het Rijk besloten gemeenten hiervoor te compenseren door €28 miljoen toe te voegen aan de algemene uitkering. Door deze middelen toe te voegen aan het taakveld 7.3 Afval vindt er compensatie plaats voor de nadelige effecten.

Voorgesteld besluit:

10. Het compensatiebedrag van €120.896 onder de noemer 'Afvalverwerking' beschikbaar te stellen en toe te voegen aan taakveld '7.3 Afval'.